

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD)
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of learning management in social studies subject, Thai traditions
and culture learning unit, using cooperative learning with Student Teams
Achievement Divisions (STAD) technique for grade 3 primary school students.

¹ธีรพงษ์ คงบัว และ ²จักรี ศรีจารเมธีญาณ

¹ Thiraphong Kongbua and ² Chakkree Sricharumedhiyan

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Faculty of education and human development, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

¹E-mail: teerapong26082019@icloud.com, ²E-mail: Chakkree.sr@cpru.ac.th

Received 05/04/2025 | Revised 04/05/2025 | Accepted 04/05/2025

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง 2. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 4 3. แบบสอบถามความพึงพอใจและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้สูตร t - test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) นักเรียนส่วนใหญ่พึงพอใจในการเรียนรู้ด้วย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลมีการกำหนดคะแนนอย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.88 รองลงมาได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ มีการใช้สื่อการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีวิธีสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและติดตาม และรูปแบบของข้อสอบเหมาะสมกับระดับนักเรียนที่ศึกษา ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.81 รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.75 รองลงมา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอนประเมินผลทุกครั้งโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.69 และอันดับสุดท้าย คือ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนขณะจัดกิจกรรม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.63 ครั้งนี้พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; วิชาสังคมศึกษา; หน่วยการเรียนรู้; ประเพณีและวัฒนธรรม;
การเรียนรู้แบบร่วมมือ

Abstract

This research aimed to 1. Study the academic achievement in the subject of Social Studies, Thai Traditions and Culture Learning Unit, using cooperative learning with the Student Teams Achievement Divisions (STAD) technique of Grade 3 students. 2. Compare the academic achievement before and after learning with the cooperative learning with the Student Teams Achievement Divisions (STAD) technique of Grade 3 students. And 3. Study the satisfaction of students towards learning with the cooperative learning with the Student Teams Achievement Divisions (STAD) technique of Grade 3 students. The sample group was Grade 3 students in the first semester of the 2024 academic year, totaling 14 people. The research instruments consisted of 1. Social Studies learning management plans for Grade 3 students, 3 plans, 2 hours per plan, totaling 6 hours. 2. Academic achievement assessment form It is a 20-question, 3-choice, multiple-choice test. 4 3. Satisfaction questionnaire and data analysis using percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using the t-test (Dependent Samples) formula. The research results found that 1. The academic achievement before and after learning of students who received learning management using cooperative learning with the Student Teams Achievement Divisions (STAD) technique was significantly higher than the mean score before learning at a statistical level of .05. 2. The satisfaction of grade 3 primary school students with learning management using cooperative learning with the Student Teams Achievement Divisions (STAD) technique. Most students were satisfied with learning management using cooperative learning with the Student Teams

Achievement Divisions (STAD) technique at the highest level. The most satisfied was in the aspect of measurement, which had appropriate scores, with an average value ($\bar{x}$) of 4.88. The next highest average value was 3 items: the use of learning media that was consistent with the learning content, and the teaching method that stimulated students to be interested and follow. And the format of the test is appropriate for the level of the students studied, with an average value ($\bar{x}$) of 4.81, followed by 2 items with the same average value: the content of the study is interesting and the learning management plan is appropriate, with an average value ($\bar{x}$) of 4.75, followed by 3 items with the same average value: the content of the study is applicable to daily life, students participate in the learning process, and teachers evaluate every time by letting students participate, with an average value ($\bar{x}$) of 4.69, and finally, the teachers are friendly to the students while organizing the activities, with an average value ($\bar{x}$) of 4.63. This time, it was found that the students were most satisfied with the learning activities organized ($\bar{X} = 4.75$).

Keywords: learning management; Social Studies; learning unit; tradition and culture; cooperative learning

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานรวมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจ ในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก รวมทั้ง สามารถวิเคราะห์สภาพทางสังคมวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ระหว่างสังคมไทยกับสังคมอื่น ในโลก เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน นอกจากนี้ยังจะต้องเรียนรู้ และแสวงหาประสบการณ์ ทางด้านระบบการเมืองการปกครองของประเทศต่าง ๆ ในโลก โดยเฉพาะการเมืองการปกครอง ของประเทศไทย และเข้าใจรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เพื่อจะได้ปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างมีเหตุผลและมีความสุขตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากร ที่มี อยู่อย่างจำกัดเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและ สังคมโลก และช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความสัมพันธ์กัน และมีความ

แตกต่างกันอย่างหลากหลาย สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะและค่านิยมที่เหมาะสม นำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขรวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและ ส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและ มีความรู้เท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติสู่ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมรักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ศาสนาเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นมาเพื่อจัดความหวาดกลัวใน จิตใจของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องการที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจศาสนาทุกศาสนามีจุดหมายสำคัญ ร่วมกัน คือ ต้องการให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดี อยู่ร่วมกันอย่างสันติ สร้างความสามัคคีของสมาชิกในสังคม ทำให้สังคมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ช่วยลดความขัดแย้งทำให้เกิดสันติสุขขึ้นในสังคม และเป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้องค์ความรู้ประกอบด้วยร สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในแต่ละสาระการเรียนรู้ตลอดจนยึดมั่นและปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตามระบอบการปกครองที่สอดคล้องกับประเพณีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและทางธรรมชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลุ่ทอในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ (กรมวิชาการ, 2546) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้ เพราะกลุ่มสาระนี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตนเองกับบริบท สภาพแวดล้อมทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยผู้เรียน มีความเจริญงอกงามด้านความรู้ ความคิดรวบยอด และหลักการ สำคัญ ๆ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนควรจะได้พัฒนากระบวนการและทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความการวิเคราะห์ หลักการ และการนำไปใช้ ตลอดจนคิดอย่างมี วิจารณญาณ ทักษะแก้ปัญหาตามกระบวนการทางสังคมศาสตร์ ทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาความรู้โดยการอ่าน การฟัง การสังเกต ความสามารถในการสื่อสาร โดยการพูด การฟัง การสังเกตความสามารถในการสื่อสารโดยการพูด การเขียน การนำเสนอในการตีความ การสร้างแผนภูมิแผนที่ ตารางเวลา การจดบันทึก รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและสิ่งสารสนเทศต่าง ๆ ทักษะกระบวนการกลุ่ม เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วม

ในการกำหนด เป้าหมายการทำงานกลุ่ม ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบสร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้ง และแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ (กรมวิชาการ, 2546) การจะบรรลุผลดังกล่าวต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายวิธี การเรียนรู้โดยใช้การจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือร่วมกันปฏิบัติเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะทางสังคม ผู้เรียนค้นพบความรู้และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2550)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอันเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนเก่งจะมีการแข่งขันกัน นักเรียนอ่อนจะถูกทอดทิ้ง ทำให้เกิดความท้อแท้ในการเรียนส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมเกิดความขัดแย้งทางความคิดในสังคม จากปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะกระบวนการต่าง ๆ อันได้แก่ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยการตระหนักในปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา การกำหนดทางเลือก ทักษะกระบวนการทำงาน ซึ่งประกอบ ด้วยการวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงาน การประเมินผลการทำงาน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งหมายถึงการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มเทคนิค STAD มีความเหมาะสมกับการเรียนจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เพราะรูปแบบของกิจกรรมเป็นกระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือร่วมกันปฏิบัติเป็นกลุ่มแบบเทคนิค STAD กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มก็มีอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2550)

การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกันอีกรูปแบบหนึ่ง รูปแบบของเทคนิค STAD จะมีการแบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คนโดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้เนื้อหาสาระ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้วทำการทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จทั้งของตนเอง และความสำเร็จของกลุ่ม โดยการสอนเริ่มที่ครูให้ความรู้ ต่อจากนั้นแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันแล้วให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน เวลาสอบจะให้ทำเป็นรายบุคคล ในตอนท้ายจึงมีการคำนวณคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม สำหรับข้อดีของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตัวเองและต่อกลุ่ม ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนได้ฝึกเปลี่ยนแปลงกันเป็น ผู้นำ ได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรงและทำให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2547)

คณะผู้วิจัยจึงนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้ช่วยเหลือกันขณะทำงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบทั้งต่อ

ตนเองและต่อสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำ และทักษะทางสังคมควบคู่ไปด้วย ซึ่งจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ และปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตลอดจน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

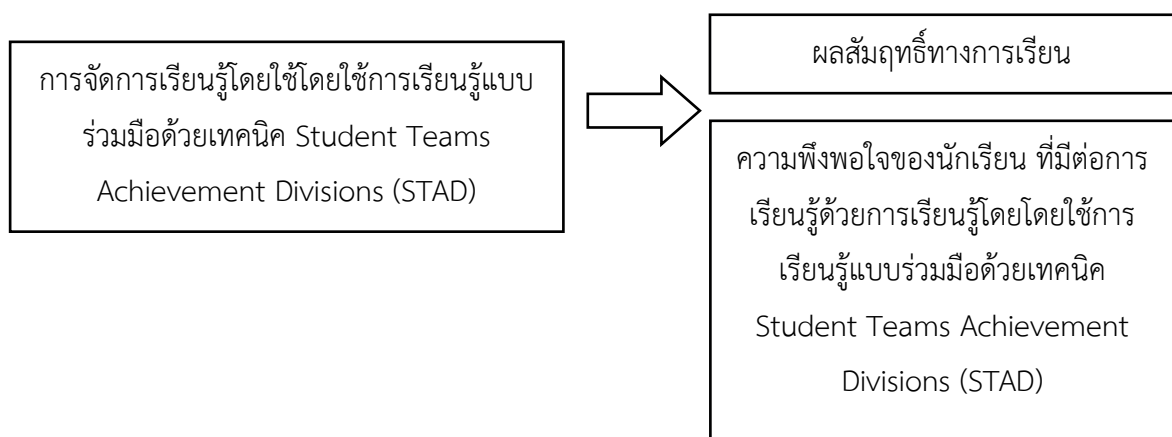
การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
2. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - ความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
 - องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
 - ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมมือ
 - ผลดีของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
3. การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD
 - ความหมายการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD
 - วัตถุประสงค์การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD
 - องค์ประกอบสำคัญการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD
 - ข้อดี การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD

- ข้อจำกัด การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD
- 4. แผนการจัดการเรียนรู้
 - ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
 - ความสำคัญและประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้
- 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
- 6. ความพึงพอใจ
 - ความหมายของความพึงพอใจ
 - แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - การวัดความพึงพอใจ

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14 คน โรงเรียนชุมชนบ้านบึงคล้าวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยพิจารณาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายและความสำคัญของประเพณีและวัฒนธรรมไทย	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น	2 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน-หลังเรียน) เรื่อง สิทธิมนุษยชน
- แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
3. แบบวัดความพึงพอใจ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้ทราบสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ และเอกสารประกอบหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัด เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้

1.2.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง

1.3 เสนอแผนการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผนความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์สาระการเรียนรู้กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลรวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผล

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลับมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้กลับมาปรับปรุงตามคำแนะนำในด้านการเขียนสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

1.7 การประเมินความเหมาะสมของการวัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยยึดเกณฑ์คุณภาพ ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

1.8 จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สร้าง ขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 วิเคราะห์หลักสูตรด้านเนื้อหาศึกษาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเพื่อกำหนดเป็นจำนวนในแต่ละข้อ

2.4 สร้างแบบทดสอบ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การเรียนรู้แบบ ร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบ ปรนัย 3 ตัวเลือก ซึ่งจะนำมาใช้จริง 20 ข้อ โดยจะต้องครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ทั้งหมด

2.5 นำแบบทดสอบที่สร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประเมินความ สอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์เชิงเนื้อหา (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.6 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมโดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภูทธิยณี, 2546)

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคม ศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้สร้างขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจและสร้างแบบสอบถาม จำนวน 2 เท่า ของรายการประเมินที่ต้องการวัดเป็นแบบวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

มากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
มาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

นำคะแนนที่ได้จากการวัดมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51-5.00 หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51- 4.50 หมายความว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51-3.50 หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51-2.50 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

3.2 นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นการวัด ดูข้อบกพร่อง ความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) ข้อที่ใช้ได้ระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ

3.4 คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ พบว่าข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องมีค่า IC ระหว่าง 3.67-5.00 มีความเหมาะสมหาค่าเฉลี่ย ถ้าได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 ข้อความข้อนั้นใช้ได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้ง

3.6 พิมพ์แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

4. แบบแผน

การครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แผนการทดลองแบบ The Single Group, Pretest-Posttest Design (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2551) โดยมีลักษณะการทดลองดังตาราง แบบแผนการทดลองแบบ The single group, Pretest-Posttest Design

กลุ่ม		Pre-Test	Treatment	Post-Test
ทดลอง		T1	X	T2
X	แทน	การจัดกระทำตามการทดลอง (Treatment)		
T1	แทน	การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest)		
T2	แทน	การวัดผลหลังการทดลอง (Posttest)		

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบก่อนการเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วเก็บคะแนนไว้เปรียบเทียบกับแบบทดสอบหลังเรียน

5.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น จำนวน 3 แผน แผนละ 6 ชั่วโมง

5.3 ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบหลังเรียนเพื่อนำคะแนนไปเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียน

6. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน สอนครั้งละ 2 ชั่วโมงรวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง (โดยไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) ผู้วิจัยดำเนินการสอนเอง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 คำนวณประสิทธิภาพ (E.I.) การเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD

7.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ประสม ใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) นักเรียนส่วนใหญ่พึงพอใจในการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลมีการกำหนดคะแนนอย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.88 รองลงมาได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ มีการใช้สื่อการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีวิธีสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและติดตาม และรูปแบบของข้อสอบเหมาะสมกับระดับนักเรียนที่ศึกษา ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.81 รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้

อย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 รองลงมา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนเป็น เรื่องที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอน ประเมินผลทุกครั้งโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.69 และอันดับสุดท้าย คือ ครูมีความ เป็นกันเองกับนักเรียนขณะจัดกิจกรรม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.63 ครั้งนี้พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทยโดย ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดย ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) สูงกว่าค่าเฉลี่ย ของคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ วรากรณ์ จันทะสิงห์ (2558) ได้ ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความแตกต่างประสพการณ์และผลการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปร เดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD กับ การจัดการเรียนรู้ปกติกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหลาจัน หนองทุ่ม จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองแขว หนองหัว จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีประสพการณ์การเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้แบบปกติทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม ร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว และทักษะการบวนการทางคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ เรียนรู้แบบปกติทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับชุตินณฺฑ์ พอามาตย์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค กลุ่ม สารการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STADร่วมกับเอกสาร ประกอบการเรียน กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 คนโรงเรียนบ้านคง หลวง อำเภอคงหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรา ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 88.83/87.50 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผล ของการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7662 คิดเป็นร้อยละ 76.62 3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน เรียนและหลังเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 4) นักเรียน มีความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับพุทธิพร มอญขาม (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องพลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย พัฒนาแผนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและ หลังเรียน ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คน โรงเรียน

บ้านขามเรียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือจำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ร่วมมือที่ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.72/83.07 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เท่ากับ .6872 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 68.72 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่องพลเมืองดี อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้โดยโดยใช้ การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) นักเรียนส่วนใหญ่ พึงพอใจในการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลมี การกำหนดคะแนนอย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.88 รองลงมาได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ มีการใช้สื่อการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีวิธีสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและติดตาม และรูปแบบของข้อสอบเหมาะสมกับระดับนักเรียนที่ศึกษา ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.81 รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ อย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 รองลงมา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ เนื้อหาที่เรียนเป็น เรื่องที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอน ประเมินผลทุกครั้งโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.69 และอันดับสุดท้าย คือ ครูมี ความเป็นกันเองกับนักเรียนขณะจัดกิจกรรม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.63 สอดคล้องกับจักรพงษ์ ธนะท่า (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการ เรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ประกอบแบบ ผูกทักษะ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนเมืองศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ประกอบแบบผูกทักษะ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.24/77.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75.75 2) ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการแบบ ร่วมมือ เทคนิค STAD ประกอบแบบผูกทักษะ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เท่ากับ 0.6491 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.91 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการแก้โจทย์ คณิตศาสตร์หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ประกอบแบบผูกทักษะ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบผูกทักษะเรื่อง อัตราส่วน และร้อยละ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสุพรรณิ มีภูเวียง (2550) ได้ศึกษาการพัฒนา แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD กลุ่มสาระสังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจากการประเมินนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD เรื่อง วันสำคัญของพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักเรียนมีความสนใจ การเรียนมีความรับผิดชอบ ทำให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน รู้สึกสนุกสนาน ส่งเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ เกิดความเข้าใจบทเรียนมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) เพื่อพัฒนาทักษะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะทำให้การเรียนการสอนต่อเนื่องกันไปและพัฒนาทักษะทางด้านการสังเกต การเรียนรู้ของนักเรียน เกิดจากการที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำเอง และถ้าการกระทำนั้นได้รับการเสริมแรง ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า หรือได้รับการยกย่อง ต้องการความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้ ทั้งยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นและเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจในการร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วม และกล้าแสดงออก ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 ด้านผู้เรียน ครูควรต้องมีการวิเคราะห์นักเรียนรายบุคคล เพื่อเลือกของเนื้อหา และออกแบบความกิจกรรม ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ง่ายต่อการเข้าใจ

1.2 ด้านแหล่งเรียนรู้ ครูควรมีการศึกษาบริบทของท้องถิ่น เพื่อออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม เข้าใจง่าย และยังเป็นการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นอีกด้วย

1.3 ครูควรแนะนำนักเรียนเรื่องวิธีการสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และการนำข้อมูลมาเขียนวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นครูผู้สอนควรหาวิธีการหรือกระบวนการเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น อาจมีการอธิบายเนื้อหาหรือหลักการเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นค่อยดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของนักเรียนในกลุ่มสาระอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถให้ครบทุกด้าน เช่น การงานอาชีพ สุขศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระ และ มาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จักรพงษ์ ชูระทำ. (2558). *การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชุติมณฑน์ พอามาตย์. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พุทธพร มอญขาม. (2555). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่องพลเมืองดีกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. การค้นคว้าแบบอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรารักษ์ จันทะสิงห์. (2558). *การประเมินความแตกต่างประสบการณ์และผลการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัด การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้ปกติ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุพรรณิ มีภูเวียง. (2550). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบเทคนิค STAD กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนสังเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). *19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.